

Hållningar gentemot användningen av engelska inom svenskt akademiskt sammanhang

Bedić, Lea

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:131:184984>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-15**

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

ZAGREBS UNIVERSITET
FILOSOFISKA FAKULTETEN
INSTITUTIONEN FÖR SKANDINAVISTIK

Lea Bedić

**Hållningar gentemot användningen av engelska inom svenskt akademiskt
sammanhang**

Examensarbete

Handledare:

dr. sc. Anita Skelin Horvat

Ante Petrović

Zagreb, juli 2024

Innehållesföreteckning

I. Inledning.....	1
II. Användningen av engelska i Sverige	2
III. Användningen av engelska i svensk akademi.....	3
III.I. Flerspråkighet	4
III.I.I. Universitets språkpolicyer	5
III.II. Domämförlust.....	6
III.II.I. Språklagen	8
IV. Attityder till användningen av engelska i svensk akademi	9
IV.I. Studenters attityder.....	9
IV.I.I. Studenters attityder till engelska språket.....	9
IV.I.II. Studenters attityder till akademisk läsning på engelska och användningen av engelska i akademiska sammanhang	10
IV.II. Forskares attityder.....	11
IV.II.I. Lärares attityder	11
IV.II.II. Attityder till publicering på engelska.....	12
V. Slutsord.....	14
VI. Litteratur	15
Sažetak	17
Abstract.....	18

I. Inledning

Användningen av engelska är djupt rotad i svensk historia. Svenskar är stolta över sin höga engelskkunskap, med omkring 90% som talar engelska som andraspråk. Barn börjar tidigt lära sig engelska, en praxis som går tillbaka till 1952 när det blev ett obligatoriskt ämne och ersatte tyska. På senare tid har universitet över hela Europa, inklusive i Sverige, alltmer antagit engelska som akademisk lingua franca, särskilt för master- och doktorandprogram, forskningspublikationer och många universitetskurser. Denna dominans har väckt oro över flerspråkighet och den potentiella domänförlusten av svenska, vilket har lett till debatter om huruvida svenska som akademiskt språk är hotat. Den växande användningen av engelska var en nyckelfaktor bakom antagandet av Språklagen, som syftade till att stärka svenska som Sveriges huvudspråk (Malström & Pecorari 2022: 3).

Detta examensarbete utforskar attityder till användningen av engelska i svensk akademi. Det undersöker orsakerna bakom detta språkliga skifte inom en bredare sociokulturell kontext och utvärderar fördelarna och nackdelarna med denna förändring. Dessa nackdelar inspirerade mig att skriva om detta ämne, som jag anser är mer relevant än någonsin, inte bara i Sverige utan även globalt. Att dela med sig av kunskap och värna om sitt nationalspråk behöver inte utesluta varandra. Att prioritera engelska i svenska akademiska sammanhang kan leda till en utarmning av det svenska språket, vilket kommer att diskuteras senare i arbetet. Examensarbetet syftar till att ge en omfattande översikt över de rådande attityderna bland akademiker och forskare i Sverige angående engelskans dominans inom högre utbildning och vetenskaplig forskning.

II. Användningen av engelska i Sverige

Svenskar är kända för sina engelskkunskaper. Mer specifikt är engelska andraspråk för cirka 90% av Sveriges befolkning. Enligt EPI-data från 2023 ligger Sverige på sjätte plats i världen och femte i Europa när det gäller engelskkunskaper¹. Flera faktorer har bidragit till detta. För det första tillhör både engelska och svenska den germanska gruppen inom den indoeuropeiska språkfamiljen, vilket gör dem mycket lika och därmed enklare för svenskar att lära sig än språk som inte tillhör deras språkgrupp. Engelska är ett obligatoriskt ämne i svenska skolor, och barn börjar lära sig det vid sju års ålder. Vid den tiden är de flesta redan bekanta med språket, eftersom de sannolikt har varit exponerade för det sedan tidig barndom genom olika streamingtjänster och sociala medier. Även före internet hade svenskar möjlighet att lyssna på radioprogram på engelska, vilket blev möjligt efter andra världskriget när många länder blev intresserade av extern sändning (s. Crystal 2003).

¹ <https://www.ef.com/wwen/epi/>

III. Användningen av engelska i svensk akademi

Engelska har blivit den globala lingua franca för akademien, och Sverige är inget undantag. Som Hans Malström, en professor vid Chalmers University, uttrycker det:

”Engelskan gör sig påmind överallt. Det som bekräftar den bilden är att i svenskspråkiga kurser på grundnivå, där engelska alltså inte är det officiella undervisningsspråket, finns engelskspråkig kurslitteratur i väldigt hög utsträckning. Ungefär hälften av den obligatoriska kurslitteraturen är på engelska. Och i så mycket som 25 procent av alla svenskspråkiga kurser förekommer ingen svensk litteratur över huvud taget².”

Det här var inte alltid fallet; före sjuttonhundratalet användes latin för överföring av kunskap av de privilegierade och välutbildade eliterna (Bennet 2013: 170). Ryska, franska och tyska hade en betydande roll inom sina respektive områden (*ibid.* 170). Detta förändrades senare, och engelskan blev kanalen för att dela kunskap (*ibid.* 170). Som Bennett skriver:

“It was surely the Bologna Declaration, [...], which definitively sealed the matter on this side of the Atlantic. Designed to boost the competitiveness of the European higher education system and increase academic mobility, this Agreement effectively obliged universities throughout Europe and beyond to align their systems with that of the United Kingdom. One of the many consequences is that academics throughout the Bologna zone are now obliged to publish in international journals to secure career advancement and research funding” (*ibid.* 170).

Hur har detta manifesterat sig i Sverige? Malsröm och Pecorari skriver att engelskan fortsätter att dominera som publiceringsspråk (2022: 6). De skriver:

Totalt sett dominerar engelskan på bekostnad av svenskan: 93 procent av alla doktorsavhandlingar och alla tidskriftsartiklar skrevs 2019 på engelska. Engelskan breder ut sig även inom ämnesområden där svenskan tidigare [...] hade en förhållandevis stark ställning. Ett exempel är ämnesområdet humaniora: här författades 34 procent av tidskriftsartiklarna och 33 procent av doktorsavhandlingarna på engelska år 2004; 15 år

² <https://universitetslararen.se/2022/02/17/engelskan-dominerar-allt-mer-inom-akademien/>

senare (2019) skrevs 59 procent av artiklarna och 70 procent av avhandlingarna på engelska. Den genomsnittliga ökningstakten för andelen publikationer på engelska för alla ämnesområden sammantaget har det senaste decenniet varit ungefär 0,7 procentenheter per år, för artiklar såväl som avhandlingar. Emellertid döljer den siffran en särskilt snabb ökning inom ämnesområden där svenskan historiskt sett haft en starkare ställning som publiceringsspråk; exempelvis är ökningstakten särskilt hög för artiklar inom samhällsvetenskap för artiklar och avhandlingar inom humaniora. Andelen publikationer på andra språk än svenska och engelska har sedan 1970-talet varit mycket begränsad, men data från det senaste decenniet visar att sådana publikationer nu nästan helt upphört (förutom inom enstaka ämnesområden) (*ibid.* 6).

När det gäller utbildning har Sverige undervisat på engelska sedan 1950-talet. För närvarande erbjuder 35 universitet program som undervisas på engelska och över 1000 sådana program³, förmodligen för att tillgodose det växande antalet internationella studenter i Sverige, vilket uppgår till ca 40000 studenter varje år. Engelska är ofta undervisningsspråket på master- och doktorsnivåkurser, det används frekvent i läroböcker och är det primära språket för forskningspublikationer. Med tanke på att engelskan har tagit över svenska akademien på olika sätt finns det växande oro för flerspråkighet och domändeförlust, termer som kommer att förklaras närmare.

III.I. Flerspråkighet

Flerspråkighet avser praxis att använda flera språk (i detta fall engelska och svenska) samtidigt inom ett givet sammanhang, ofta i akademiska, professionella eller administrativa miljöer. Flerspråkighet syftar till att säkerställa att information är tillgänglig på mer än ett språk. I en studie nämner författarna de olika sätt genom vilka flerspråkighet manifesterar sig vid svenska universitet. Många kurser och program undervisas på engelska, inte bara för att attrahera internationella studenter, utan också för att gynna svenskar genom att möjliggöra förvärvet av ett annat språk (Pecorari et al. 2011: 57). Ett annat sätt som flerspråkighet manifesterar sig på är genom att inkorporera engelska i svenskundervisade program, antingen genom att ha vissa föreläsningar på engelska eller genom att engelsk litteratur ingår i den obligatoriska läslistan (*ibid.*

³ <https://studyinsweden.se>

57). Det är viktigt att notera att flerspråkighet av engelska vid universitet anses praktiskt och att kunna engelska anses vara en nödvändig färdighet för fortsatt anställning. Författarna noterar också att även om kunskap i engelska verkar vara en förutsättning för att studera vid svenska universitet, anser vissa att inte alla lärare kan undervisa på engelska och att studenter lär sig bäst på sitt modersmål (*ibid.* 58). En undersökning från 2012 som involverade 4524 studenter vid ett svenskt universitet, undersökte användningen av engelska i föreläsningar, seminarier och laboratorier (Bolton & Kuteeva 2012: 433). Resultaten varierade beroende på fält och utbildningsnivå, med masterprogram som använde mer engelska på grund av institutionella riktlinjer och internationella studenter (*ibid.* 433). På grundnivå användes engelska mest i naturvetenskapliga föreläsningar (23%), med lägre användning inom humaniora (15%), samhällsvetenskap (13%) och juridik (6%) (*ibid.* 435). För seminarier hade humaniora den högsta användningen av engelska (16%), medan naturvetenskap var högst för laboratorier (11%) (*ibid.* 435). Studenter uttryckte blandade känslor om engelskundervisning, och nämnde problem med icke-modersmålstalande accenter och utmaningen att växla språk mellan föreläsningar och läsningar (*ibid.* 437). Masterstudenter rapporterade högre användning av engelska totalt sett, särskilt inom naturvetenskap (75%), och en betydande del av kurslitteraturen var på engelska över de flesta discipliner. Personal från undersökningen noterade att språkbarriärer kan hindra diskussioner, vilket leder till mindre engagerande lektioner (*ibid.* 440). I en artikel noterar författarna att både engelska och svenska behövs i högre utbildning och konstaterar att parallella språkpolicyer har antagits i stor utsträckning för att skydda svenskan samtidigt som man drar nytta av engelska språkets användning (Kuteeva et al. 2015: 194). De skriver:

"these policies specify the coexistence of Swedish and English in the domains of teaching, research and administration, although the interpretation of 'parallelism' in such policies varies from domain to domain and from institution to institution" (*ibid.* 194).

III.I.I. Universitets språkpolicyer

Som Källkvist och Hult förklarar: "Shortly before the Language Act came into force, the Swedish Higher Education Authority published a report that specifically called for Swedish universities to develop their own language policies (HSV2008, 28)" (2014: 2). Numera har många svenska universitet sin egen språkpolicy. Ett exempel är Stockholms universitet. Stockholms universitets

språkpolicy⁴ betonar vikten av flerspråkighet, med fokus på parallell användning av svenska och engelska. Svenska prioriteras för universitetsadministration, grundutbildningskurser och forskning om nationella ämnen. Engelska är avgörande för master- och doktorandkurser, internationell kommunikation och forskningspublikationer. Policyn uppmuntrar utvecklingen av svensk terminologi, särskilt i akademiska sammanhang, och betonar vikten av att använda ett enkelt språk för tydlighet och inkludering. Den stöder också användningen av minoritetsspråk, inklusive finska, jiddisch, meänkieli, romani chib, samiska och svenskt teckenspråk. Ett viktigt mål är att säkerställa att viktiga dokument och kommunikationer finns tillgängliga både på svenska och engelska. Detta tvåspråkiga tillvägagångssätt syftar till att stödja nationell identitet och internationellt samarbete. Norrby nämner Göteborgs universitets språkpolicy och framhäver en av dess punkter som säger att 'dissertations in languages other than Swedish are to include extensive summaries in Swedish', och att 'all the scientific fields of the university should endeavor to use adequate terminology in Swedish' (University of Gothenburg 2010: 6). Norrby skriver att detta är "a direct response to the fear of domain loss" (Norrby 2014: 25).

III.II. Domänförlust

För att definiera termen domänförlust måste termen domän först definieras. Fishman skriver att begreppet domäner för språkbeteende först utarbetades av studenter som studerade språkvård och språkbyte bland Auslandsdeutsche i flerspråkiga miljöer före andra världskriget (1965: 72). Han förklarar: "German settlers were in contact with many different non-German speaking populations in various types of contact settings and were exposed to various kinds of socio-cultural change processes" (*ibid.* 72). Fishman nämner Schmidt-Rohr, som skiljer mellan nio olika domäner: familjen, lekplatsen och gatan, skolan, kyrkan, litteraturen, pressen, militären, domstolarna och den statliga förvaltningen. (*ibid.* 72). Fishman konstaterar att vissa ansåg att det behövdes fler domäner, medan andra ansåg att det behövdes färre, framför allt Frey, som i sin analys av Amish "triple talk" skilde på domänerna hem, skola och kyrka (*ibid.* 72). Fishman skriver att domäner hjälper oss att förstå att språkval och ämnen är relaterade till sociokulturella normer och förväntningar, och menar att "language choices, cumulated over many individuals and many

⁴ <https://medarbetare.su.se/vart-su/styrning/regelboken/kommunikation/sprakpolicy>

choice instances, become transformed into the processes of language maintenance or language shift” (*ibid.* 72). Han skriver vidare:

“Thus, some multilingual speakers may "acquire the habit" of speaking about topic x in language X partially because that is the language in which they were trained to deal with this topic [...], partially because they [...] may lack the specialized terms for a satisfying discussion of x in language Y, partially because language Y itself may currently lack as exact or as many terms for handling topic x as those currently possessed by language X, and partially because it is considered strange or inappropriate to discuss x in language Y” (*ibid.* 71).

Detta är direkt relaterat till förhållandet mellan engelska och svenska.

Termen domämförlust dök först upp i de nordiska länderna på 1990-talet och det hänvisar till en situation där ett språk gradvis förlorar sin funktion eller betydelse inom vissa områden, på grund av ett annat språks dominans. I detta sammanhang manifesterar det sig som en oro för att svenskan förlorar domäner till engelskan. Olsson och Sheridan skriver att svenskan riskerar att underordnas engelskan, vilket potentiellt kan leda till en situation där engelska blir det "höga" språket och svenska det "låga" (Olsson & Sheridan 2012: 35). De framhåller att de potentiella konsekvenserna av domämförlust sträcker sig bortom språkets funktion (*ibid.* 36). Förlusten av professionellt markerade språkliga register, såsom de som används i akademiska och specialiserade sammanhang, kan ha sociala kostnader och leda till en utarmad nationell kultur (*ibid.* 36). Ansträngningar för att bevara svenskan har betonats av Sveriges riksdags språkpolitik, som understryker vikten av att etablera svenskans ställning genom lag och bevara den för att tjäna samhällets behov (*ibid.* 36). Inom akademiska discipliner finns en märkbar övergång mot engelska som det dominerande publiceringsspråket, särskilt inom områden som ekonomi och medicin (37). Norrby skriver

“if no action is taken now, a diglossic situation will be reached where English is used in the public domain with Swedish limited to the private domain. Such a development would undermine democratic values, as those with limited English skills would not have full access to all domains in society” (*ibid.* 24).

Denna rädsla för domänförlust var en av anledningarna bakom antagandet av Språklagen (SFS 2009:600) år 2009 (Malström & Pecorari 2022: 3).

III.II.I. Språklagen

Språklagen⁵ (2009: 600), som trädde i kraft den 1 juli 2009, syftar till att främja och skydda det svenska språket. Lagen etablerar svenska som landets huvudspråk och säkerställer att det används inom alla samhällsområden och i det offentliga livet. Detta inkluderar regeringen, utbildningsväsendet och offentliga tjänster, där svenska måste vara kommunikationsspråket. Ett av de viktigaste målen med språklagen är att säkerställa att svenska förblir ett komplett och funktionellt språk som kan möta samhällets behov, inklusive inom nya och utvecklande områden. Lagen strävar efter att förhindra att svenska överskuggas av engelska, särskilt inom områden som högre utbildning och forskning där engelska ofta dominerar.

⁵ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/spraklag-2009600_sfs-2009-600/

IV. Attityder till användningen av engelska i svensk akademi

Den växande användningen av engelska i Sverige har varit ett ämne för debatt under en längre tid nu, särskilt eftersom engelskan har börjat infiltrera områden där svenska tidigare var dominerande. Detta kapitel kommer att gå igenom attityderna hos människor kring användningen av engelska i den svenska akademien, samt fördelarna och utmaningarna med denna förändring.

IV.I. Studenters attityder

Denna sektion diskuterar studenternas attityder gentemot engelska ur tre olika aspekter – studenternas attityder till det engelska språket i allmänhet, studenternas attityder till akademisk läsning på engelska, och slutligen studenternas attityder beträffande användningen av engelska i akademiska miljöer.

IV.I.I. Studenters attityder till engelska språket

Norrby diskuterar engelska färdigheter och attityder bland studenter. Den främsta källan till data är studien från 2002, *Bedömningen av elevers färdigheter i engelska i åtta europeiska länder* (Bonnet 2002), där 1500 studenter från varje av de åtta länderna intervjuades (länderna var Danmark, Finland, Norge, Sverige, Tyskland, Nederländerna, Frankrike och Spanien). Norrby förklarar:

“Four skills areas were tested through multiple-choice and gap-fills: listening and reading comprehension, language correctness and written production. Students were also asked to evaluate the level of difficulty of the test and to assess their own English skills. In addition to the test and self-evaluations, both students and their teachers were asked about their use of and attitudes to English” (2014: 19).

För syftet med detta arbete kommer jag bara fokusera på resultaten från de svenska studenterna. Svenska studenter, tillsammans med andra skandinaviska studenter, presterade bättre i sina engelskspråkiga färdigheter jämfört med studenterna från de andra länderna. Norrby skriver:

“The strong results for the Scandinavian students can no doubt be linked, in part, to their positive attitudes towards English. The highest scores in this regard were recorded for the Swedish students, where 96% claimed to like English in general” (*ibid.* 19).

Norrby betonar också andra studier, av Oakes (2001), Wingstedt (1998) och Preisler (2003). Några av resultaten från dessa studier som hon lyfter fram är att svenska studenter generellt har en positiv inställning till engelska, använder frekvent kodväxling (*ibid.* 20), med Oakes (2001) som föreslår att "being good at English is indeed part of a Swedish national identity" (*ibid.* 20).

IV.I.II. Studenters attityder till akademisk läsning på engelska och användningen av engelska i akademiska sammanhang

Detta segment kommer att hänvisa till två studier - Linda Erikssons studie från 2023 och en studie av Kuteeva et al. från 2015. I sin studie täcker Eriksson svenska förstaårsstudenter⁶ inom naturvetenskapliga ämnen, deras attityder och utmaningar med att läsa engelska akademiska texter. Genom enkäter och intervjuer med 109 respektive 12 studenter upptäcktes det att 68% uttryckte negativa attityder till att läsa på engelska, medan endast 12% var positiva. Dessutom kände sig 32% otillräckligt förberedda för att läsa engelska akademiska texter, främst på grund av ordförrådsproblem och läshastighetsutmaningar (*ibid.* 5). Studien visade att 89% av studenterna läste långsammare på engelska, vilket påverkade förståelsen och akademiska prestationer (*ibid.* 7). Här är några av svaren Eriksson fick på enkäten:

P2 "I feel a bit of panic and anxiety, as I'm well aware I have a very hard time with English. I have to put in an extreme amount of effort to understand an English text, but despite this I often times cannot keep up at all and understand what it really says."

P3 "I usually feel tired, it's gruelling to read in English despite my knowledge in it being very good. It works, but I prefer Swedish."

P4 "I feel very unsure of how it will go, frustrated that I will not learn as much as I would have if it had been in Swedish."

⁶ Eriksson skriver: "Further research on a larger population which includes students in other subject areas and in all three years of undergraduate studies is necessary in order to investigate students' attitudes further. Ideally such a study would be longitudinal in nature and investigate students' perceptions and attitudes at multiple occasions during their undergraduate studies to be able to identify ways in which students learn to adapt to academic texts in English" (*ibid.* 8).

P5 "I think: damn it, horrible, feels very hard and difficult to get through and understand, very time-consuming, especially scientific articles" (*ibid.* 5).

Detta antyder att trots Sveriges höga engelska språkkunskaper möter studenterna betydande svårigheter, vilket ofta leder till negativa attityder till akademisk läsning på engelska. Den senare studien hade intressant nog olika resultat. Datamaterialet bestod av en studentundersökning med 58 studenter (Kuteeva et al. 2015: 196). Studien fokuserade på studenters attityder till engelska och engelskspråkig undervisning med uppföljande intervjuer med fem studenter och tre akademiska medarbetare (*ibid.* 196). Det är viktigt att notera att 30 av de 58 studenterna var svenska. För ändamålet med detta arbete kommer jag att fokusera på de svenska studenternas attityder. Resultaten från enkäten visade att de flesta studenterna hade positiva attityder till att studera på engelska, de flesta av dem höll med om att studera på engelska är naturligt för dem och motsade påståendena "Studying in English is challenging for me" och "I would prefer to study in a different language" (*ibid.* 203). I intervjudelen uttryckte studenterna att det är naturligt för dem att blanda språk i akademiska sammanhang, med en student som säger: "...you might feel it's so natural to mix languages, you don't really recall or remember that you actually started speaking Swedish or English" (*ibid.* 207). Författarna skriver att denna translanguaging "seems to be a common practice in academic communication between students and between students and teachers" (*ibid.* 209).

IV.II. Forskares attityder

Detta avsnitt kommer att utforska forskarattityder till användningen av engelska i akademiska sammanhang, med fokus på lärarattityder till engelskspråkig undervisning och forskarattityder till publicering på engelska.

IV.II.I. Lärares attityder

Detta avsnitt kommer att referera till en studie från Pecorari et al. från 2011. Författarna skickade en enkät via e-post som 3526 personer svarade på, ungefär 10% av svaren var på engelska. 56% av deltagarna ansåg att engelska var "very beneficial" (*ibid.* 61). Många anser att inläring av språk incidentellt är användbart, även om de inte nödvändigtvis implementerar det i sina klassrum (*ibid.* 61). Några lärare i studien höll med om påståendet att "far from all university teachers are able to teach in English" (*ibid.* 58). 83% av respondenterna hävdade att användningen av engelska är

viktig, både i allmän bemärkelse och i vetenskaplig terminologi, med en lärare som säger "It's important that students become bilingual in my subject. They need to know both Swedish and English terminology" (*ibid.* 63). Många erkände vikten av engelska inom akademiska områden och höll med om att engelskkompetens inte bara är användbar, utan nödvändig för forskare runt om i världen, både för anställning och förmågan att dela och förvärva kunskap inom sina områden (*ibid.* 65). En respondent noterade att på masternivå är engelska "the only possible choice" (*ibid.* 64). Intressant nog säger Hans Malström: "Det tydligaste övergripande resultatet är att engelska ökar överallt, inom alla domäner, inom alla ämnesområden, med väldigt få undantag. Ju högre akademisk nivå desto mer engelska."⁷

IV.II.II. Attityder till publicering på engelska

Detta avsnitt kommer att referera till Olsson och Sheridans studie från 2012. I studien undersöktes akademisk personal från ett svenskt universitet om deras erfarenheter och uppfattningar om användningen av engelska i akademien, med fokus på dess påverkan på svenskans livskraft och nackdelarna för svenska forskare. Författarna skickade enkäten via e-post till personalen vid det svenska universitetet. 35 personer besvarade enkäten, varav 33 är infödda svenska talare (2012: 39). Det är viktigt att notera att resultaten varierar mellan olika ämnesområden. Många erkände att de hade svårigheter med att använda engelska, med en deltagare som noterade att "everyone not having English as his/hers mothers tongue is handicapped" (*ibid.* 41). Den större delen av deltagarna ansåg att svenskar var missgynnade och kände sig pressade att publicera på engelska eftersom finansiering endast beviljas om forskningen publiceras i internationella tidskrifter (*ibid.* 42). Författarna lyfter fram att många känner att en bra forskare likställs med att tala engelska väl (*ibid.* 48) och att "Fifty-one percent of respondents know of research that has gone unnoticed because it was reported in a Nordic language" (*ibid.* 43). En tredjedel av respondenterna uppgav att minst 75% av deras arbete har publicerats på engelska (*ibid.* 42). Respondenterna uttryckte också oro över översättning, med en respondent som säger att: "many researchers do not have the knowledge, time, energy or economic resources to translate their articles to English" (*ibid.* 43). Angående hotet från engelskan uttryckte vissa tydlig oro, medan andra ansåg att svenskar "should as far as possible be bilingual" (*ibid.* 42). Sammantaget verkar det finnas ett mönster där forskare likställer en bra forskare med engelsk kompetens, vilket verkar logiskt med tanke på att de flesta

⁷ <https://universitetslararen.se/2022/02/17/engelskan-dominerar-allt-mer-inom-akademien/>

forskningsresultat ignoreras om de inte publiceras på engelska, internationella debatter hålls på engelska, och inom vissa områden har engelska alltid varit det dominerande språket (t.ex. datavetenskap) eller engelsk terminologi är universellt accepterad.

V. Slutsord

Dominansen av engelska inom svensk akademi speglar en bredare global trend, särskilt inom ramen för Bolognadeklarationen, som har drivit europeiska universitet att anpassa sig till engelskspråkiga akademiska standarder. Denna förändring har medfört många fördelar, såsom ökat internationellt samarbete, förbättrad akademisk rörlighet och tillgång till en bredare publik för forskningspublikationer. För svenska forskare är kunskaper i engelska väsentliga för att säkra forskningsfinansiering och karriärutveckling, vilket understryker språkets betydelse i den globala vetenskapliga diskursen. Dock medför dominansen av engelska också betydande utmaningar. Risken för domämförlust är en stor oro, då svenskan riskerar att förpassas till en sekundär status i akademiska och specialiserade sammanhang. Detta skulle kunna leda till en försvagad svensk språk- och kulturför, begränsa utvecklingen av svensk akademisk terminologi och potentiellt marginalisera de som har lägre kunskaper i engelska. Införandet av språklagen 2009 syftar till att motverka dessa effekter genom att stärka svenskans status som huvudspråk och uppmuntra flerspråkighet i akademien. Policyn för flerspråkighet, som förespråkar samexistens av svenska och engelska i undervisning, forskning och administration, försöker balansera dessa dubbla mål. Dock varierar implementeringen mellan institutioner och ämnesområden, vilket ofta leder till inkonsekvenser. Medan vissa universitet, som Stockholms universitet, betonar flerspråkighet och användning av svenska i administrativa och grundutbildningskurser, är förekomsten av engelska i master- och doktorandprogram fortfarande hög. Studenters och forskares attityder till engelska inom akademien avslöjar ett nyanserat landskap. Många studenter och lärare erkänner engelskas praktiska och nödvändiga roll, men det finns betydande reservationer. Studenter upplever ofta att akademisk läsning på engelska är utmanande, vilket kan påverka deras lärandeupplevelse och prestationer. Likaså uttrycker forskare oro över pressen att publicera på engelska, vilket kan missgynna dem med lägre språkkunskaper och leda till underrepresentation av forskning publicerad på svenska.

Sammanfattningsvis är den ökande användningen av engelska inom svensk akademi ett tveeggat svärd. Medan det främjar global integration och akademisk konkurrenskraft, hotar det också svenskans status i akademiska sammanhang. Att balansera detta kräver genomtänkta språkpolicys och ett åtagande att bevara svenskan som ett funktionellt akademiskt språk. Fortsatt forskning och dialog i detta ämne är nödvändig.

VI. Litteratur

Bennett, K. (2013). English as a lingua franca in Academia. *The Interpreter and Translator Trainer*, 7(2), 169–193.

Bolton, K., & Kuteeva, M. (2012). English as an academic language at a Swedish university: Parallel language use and the ‘threat’ of English. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 33(5), 429–447.

Crystal, D. (2003). English as a global language. *Cambridge university press*.

Eriksson, L. (2023). “Grueing to read”: Swedish University Students’ perceptions of and attitudes towards academic reading in English. *Journal of English for Academic Purposes*, 64.

Fishman, Joshua A. (1965). Who Speaks What Language to Whom and When? *La Linguistique*, 1(2), 67–88.

Källkvist, M., & Hult, F. M. (2014). Discursive mechanisms and human agency in Language Policy Formation: Negotiating Bilingualism and parallel language use at a Swedish University. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 19(1), 1–17.

Kuteeva, M., Hynninen, N., & Haslam, M. (2015). 8. “It’s so natural to mix languages”: Attitudes towards English-medium instruction in Sweden. *Attitudes towards English in Europe: English in Europe, Volume 1*, edited by Linn A., Bermel N. and Ferguson G, Berlin, München, Boston: *De Gruyter Mouton*, 193–212.

Malmström, H., & Pecorari, D. (2022). Språkval och internationalisering: Svenskans och Engelskans roll inom forskning och högre utbildning. *Språkrådet, Institutet för språk och folkminnen*.

Norrby, C. (2014). English in Scandinavia: Monster or mate? Sweden as a case study. Challenging the Monolingual Mindset, edited by Hajek, J. and Slaughter, Y., Bristol, *Blue Ridge Summit: Multilingual Matters*, 17-32.

Olsson, A., & Sheridan, V. (2012). A case study of Swedish scholars’ experiences with and perceptions of the use of English in Academic Publishing. *Written Communication*, 29(1), 33–54.

Pecorari, D., Shaw, P., Irvine, A., & Malström, H. (n.d.) (2011). English for Academic Purposes at Swedish universities: Teachers’ objectives and practices. *Ibérica*, 22.

Internet källor:

“EF EPI: EF English Proficiency Index: EF Global Site (English).” *EF EPI | EF English Proficiency Index | EF Global Site (English)*, www.ef.com/wwen/epi/. Accessed 5 May 2024.

“Live and Learn the Swedish Way.” *Study in Sweden*, 25 Apr. 2024, studyinsweden.se/. Accessed 5 May 2024.

“Språklag (2009:600).” *Sveriges Riksdag*, www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svenskforfattningssamling/spraklag-2009600_sfs-2009-600/. Accessed 7 May 2024.

“Språkpolicy.” *Språkpolicy - Medarbetarwebben*, medarbetare.su.se/vart-su/styrning/regelboken/kommunikation/sprakpolicy. Accessed 7 May 2024.

Hellerstedt, L. “Engelskan Dominerar Alltmer Inom Akademin.” *Universitetsläraren*, 8 Sept. 2023, universitetslararen.se/2022/02/17/engelskan-dominerar-allt-mer-inom-akademin/. Accessed 15 May 2024.

Sažetak

Stavovi prema uporabi engleskog jezika u švedskoj akademskoj sferi

Uporaba engleskog jezika u Švedskoj duboko je ukorijenjena u povijesti zemlje, pri čemu otprilike 90% Šveđana govori engleski kao drugi jezik. Nedavno je engleski postao lingua franca u akademskoj zajednici diljem Europe, a time i Švedske. Engleski je jezik posebice prisutan na diplomskim i post-diplomskim studijima, u znanstvenim radovima i na mnogim sveučilišnim kolegijima. Ova promjena izazvala je brigu zbog paralelne upotrebe jezika i potencijalnog gubitka značaja švedskog jezika u akademskom području, što je potaknulo mnoge rasprave o statusu švedskog jezika kao akademskog jezika. Sve veća uporaba engleskog jezika bila je ključni čimbenik u donošenju Zakona o švedskom jeziku, kojim se nastoji ojačati švedski kao glavni jezik u Švedskoj. Ovaj rad istražuje stavove prema upotrebi engleskog jezika u švedskoj akademskoj zajednici, ispitujući sociokulturne čimbenike koji pokreću ovu jezičnu promjenu i procjenjujući prednosti i izazove ove promjene. Rad pruža pregled stavova studenata, nastavnika i znanstvenika u Švedskoj prema ekspanziji engleskog jezika u visokom obrazovanju i znanstvenim istraživanjima. Rad se bavi paralelnom upotrebom jezika na švedskim sveučilištima, provedbom jezičnih politika za zaštitu švedskog jezika i konceptom gubitka područja, prikazujući složene dinamike švedskog i engleskog jezika u akademskoj sferi.

Abstract

Attitudes toward the use of English in Swedish Academia

The use of English in Sweden is deeply rooted in the country's history, with approximately 90% of Swedes speaking English as a second language. Recently, English has become the lingua franca in academia across Europe, including Sweden, particularly in master's and doctoral programs, research publications, and many university courses. This shift has raised concerns about the parallel use of languages and the potential domain loss of Swedish, sparking debates about the threat to Swedish as an academic language. The increasing use of English was a key factor in the adoption of the Swedish Language Act, aimed at reinforcing Swedish as the primary language of Sweden. This paper explores attitudes towards the use of English in Swedish academia, examining the sociocultural factors driving this linguistic shift and evaluating the benefits and challenges of this change. The paper provides an overview of the attitudes among academics and researchers in Sweden regarding the dominance of English in higher education and scientific research. The study delves into the parallel use of languages in Swedish universities, the implementation of language policies to protect Swedish, and the concept of domain loss, illustrating the complex dynamics between Swedish and English in the academic sphere.